

Meidän Äänemme Miesselviytyjien ääni

Uhrien ja selviytyjien kokemuksia
lapsuudessa koetusta seksuaaliväkivallasta

Johdanto

Arviolta **yksi seitsemästä pojasta** on kokenut lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa, mutta poikien kokemukset jäävät silti usein piiloon. Suojellaan Lapsia ry:n tutkimusraportti nostaa esille **1431 miesselviytyjän** ääntä ja viisautta. Heidän kokemuksiaan on kartoitettu osana kansainvälistä Meidän Äänemme -selvitystä, joka on suunnattu yli 18-vuotiaille lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa kokeneille uhreille ja selviytyjille. Vastaukset tuovat esille tärkeää tietoa miesten kokemasta seksuaaliväkivallasta, lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten ilmitulosta sekä seksuaaliväkivallan pitkäaikaisista vaikutuksista. Tulokset osoittavat selkeitä puutteita poikien suojelemissa ja tukemisessa, jotka on huomioitava lasten suojelun kehittämisessä.

Tausta

Historiallisesti miesselviytyjät ovat kohdanneet lapsuudessa koettua seksuaaliväkivaltaa huomattavasti enemmän **eri instituutioissa**, kuten kirkoissa, kouluissa, urheiluharrastuksissa ja lastenkodeissa. Muun muassa hypermaskuliiniset ympäristöt, uskonnolliseen elämään liittyvät roolit sekä erinäisiin tekijöihin, kuten etniseen alkuperään, sosioekonomiseen asemaan ja vammaisuuteen liittyvät rakenteelliset eriarvoisuudet ovat lisänneet poikien ja miesten haavoittuvuutta sekä vaikeuttaneet seksuaaliväkivallasta kertomista. Tänä päivänä riskit ovat siirtyneet **digitaalisiin ympäristöihin** verkkovälitteisen lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ollessa voimakkaassa kasvussa. Teini-ikäiset pojat ovat tällä hetkellä suurimmassa riskissä joutua taloudellisen seksuaalisilla kuvilla kiristämisen (*financial sexual extortion*) uhreiksi. Näistä riskeistä huolimatta **poikiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on yhä laajalti piilorikollisuutta**.

Keskeiset havainnot

Kokemukset lapsuuden seksuaaliväkivallasta

- Useat pojat kokivat seksuaaliväkivaltaa ensimmäisen kerran **alle 10-vuotiaana**.
- Pojat kokivat useita eri väkivallan muotoja, yleisimmin **genitaalialueiden koskettelua** (*nude genital touching*).
- Miesselviytyjien raportoimissa tapauksissa useimmat rikoksentekijät olivat **uhreille entuudestaan tuttuja mieshenkilöitä**. Pojat joutuivat kuitenkin tyttöjä useammin naistekijän tai alle 18-vuotiaan tekijän uhriksi.
- Pojat tapasivat rikoksentekijän useimmiten joko **sosiaalisen verkostonsa kautta** tai **rikoksentekijä asui samassa taloudessa**. Pojat tapasivat rikoksentekijän tyttöjä todennäköisemmin oman yhteisönsä kautta. Pojat myös tunsivat rikoksentekijän instituution (esim. koulu tai sijaishuolto) tai harrastuksen kautta **kaksi kertaa todennäköisemmin** kuin tytöt.

Seksuaaliväkivallasta kertominen

- Miesselviytyjät kertoivat kokemastaan seksuaaliväkivallasta harvemmin ja usein pidempien ajanjaksojen jälkeen tyttöihin verrattuna.
- Miesselviytyjät kertoivat kokemastaan seksuaaliväkivallasta useimmiten omalle ystävälle oman perheenjäsenen tai ammattilaisen sijasta.
- **Häpeä** oli yleisin este seksuaaliväkivallasta kertomiselle.
- Seksuaaliväkivallasta kertominen **johti harvoin rikostutkintaan tai viralliseen tukeen**.

Pitkäaikaiset vaikutukset

- Useimmat miesselviytyjät raportoivat pitkäaikaisia negatiivisia seurauksia lapsuudessa koetusta seksuaaliväkivallasta, vaikkakin vähemmässä määrin naisselviytyjiin verrattuna. Miesselviytyjät raportoivat **yleisimmin masennusoireita, haasteita ihmissuhteiden rakentamisessa ja ylläpitämisessä sekä ahdistusoireita tai paniikkikohtauksia**.
- Miesselviytyjien kuvailemissa vaikutuksissa oli myös ainutlaatuisia piirteitä. **Miesselviytyjät esimerkiksi raportoivat naisselviytyjiä useammin itsemurhayrityksiä, haasteita arkeen sopeutumisessa tai elintapojen epävakautta, sosiaalisia haasteita sekä päihteiden väärinkäyttöä.**

Tuki ja selviytyminen

- **Harva miesselviytyjä sai tarvitsemaansa tukea.**
- Monet miesselviytyjät raportoivat syyttävänsä itseään tapahtumista, eristäytyneensä sosiaalisesti sekä välttelevänsä tekojen käsittelyä.

Johtopäätökset

Tutkimustulokset osoittavat, että sukupuolisensitiivisiä lähestymistapoja tarvitaan kiireellisesti lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisemisessä. Palveluntarjoajilla, instituutioilla sekä ammattilaisilla on oltava valmiudet tunnistaa ja reagoida poikien kohtaamaan seksuaaliväkivaltaan sekä edistää avun ja tuen saamista. Inklusiiviset käytännöt ovat välttämättömiä, jotta kaikki uhrit ja selviytyjät saavat tarvitsemaansa suojelua, oikeutta ja tukea toipumiseen.

Lue koko raportti englanniksi: <https://www.suojellaanlapsia.fi/en/post/our-voice-male-survivors>

Lue lisää kansainvälisestä Meidän Äänemme -selvityksestä: <https://www.ourvoicesurvey.com/>

Raportti on tuotettu yhteistyössä kansainvälisen tutkimuslaitoksen IPPPRI:n ([International Policing and Public Protection Research Institute](#)) kanssa. Raportti on julkaistu osana kansainvälistä Meidän Äänemme -selvitystä, jota tukee [Justice Initiative](#).